

TOŠNEROVÁ Marie a kol.: Rukopisné fondy centrálních a církevních knihoven v České republice. Archiv Akademie věd České republiky, Komise pro soupis a studium rukopisů, Praha 2004, 720 s, 93 bar. foto.

Čtvrtý díl „Průvodce po rukopisných fondech v České republice“ a zároveň VII. svazek ediční řady „Studie o rukopisech. Monographia.“ představuje další pokračování soupisu rukopisných fondů, které se tentokrát po průzkumech zámeckých, archivních a muzejních knihoven, kterým byly věnovány předcházející tři díly, zaměřilo na církevní knihovny, zejména na centrální knihovny, jako např. na Národní knihovnu v Praze, Moravskou zemskou knihovnu v Brně, Knihovnu Akademie věd ČR v Praze, vědecké a další podobně zaměřené centrální knihovny. Potom následuje popis klášterních knihoven a nakonec i dalších církevních, především farních římskokatolických knihoven, avšak jsou např. uvedeny i knihovny Českobratrské církve evangelické. Na přípravě textu tohoto dílu do tisku se podílel kolektiv významných odborníků – Pavel Brodský, Marta Hradilová, Stanislav Petr a Marie Tošnerová, která se ujala i redakce svazku. S nimi spolupracovali ještě Petr Fiala, František Hoffmann, Jiří Kejř, nedávno zesnulý Jiří Pražák, Zdeněk Šolle a Irena Zachová.

Také tento svazek dodržuje pro přehlednost stejné členění obsahové struktury i hesel jako dva předcházející. Po úvodu Ivana Hlaváčka, předsedy Komise pro soupis a studium rukopisů, a předmluvě (též anglické a německé) následuje vlastní textové jádro průvodce, rejstříky osobních a rodových jmen a rejstřík zeměpisných názvů, věcný rejstřík, seznamy použitých zkratk a obrazových příloh. Heslo udává počet rukopisů v příslušné knihovně, časový údaj, který označuje dobu vzniku nejstaršího rukopisu příslušného muzea, údaje o jazycích rukopisů a dějinách příslušné knihovny (u far jen orientačně několika slovy), informace o obsahu rukopisů a literatuře o nich. V obsahovém oddíle jsou rovněž nejvýznamnější rukopisy alespoň částečně anotovány.

Knihovny byly v jednotlivých oddílech průvodce seřazeny abecedně. Kvůli mladším rukopisům ve farních knihovnách, především farních kronikách, které představují v mnoha případech velmi závažný pramenný materiál při studiu regionálních dějin, nebyla hranice původu do roku 1850 vždy striktně dodržována a přihlíželo se i k mladším rukopisům z 19. století. Díky tomu je možno konstatovat, že tento přehled je vlastně do jisté míry prvním vodítkem ve sféře pramenů, které stojí jakoby na rozhraní státní úřední a soukromé církevní sféry. O většině z nich se pak z tohoto soupisu dozvídají čtenáři i z řad širší odborné veřejnosti vlastně poprvé. Pozornost je pochopitelně věnována i dalším rukopisům ze všech vědních oborů, např. i z dějin techniky apod.

Václav Bartůšek